

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire inadmisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva lui Mihail Covalenco cu privire la încasarea sumei

împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul

*(Dosarul nr. 2ra-1406/23
NR. PIGD 2-22121742-01-2ra-08092023)*

Recurs declarat după la 01 septembrie 2023
Inadmisibilitatea recursului declarat împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5).

Judecătoria Cahul, sediul Central, jud. M. Bușuleac
Curtea de Apel Cahul, jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, N. Bondarenco

02 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 august 2022, CNAS a depus cerere de chemare în judecată cu valoare redusă împotriva lui Mihail Covalenco, prin care a solicitat încasarea sumei.

2. În motivarea cererii a indicat că la 03 septembrie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a eliberat lui Mihail Covalenco buletinul de tratament balneosanatorial procurat din contul bugetului asigurărilor sociale de stat seria OS nr. 009943 la sanatoriul „Orizont” pentru perioada 15 septembrie 2021-02 octombrie 2021 ca beneficiar de pensie în sumă de 7 110 lei.

3. Eliberarea buletinului de tratament balneosanatorial pentru deținătorii de pensii este reglementată expres de Regulamentul privind condițiile, modul de asigurare, evidență și distribuire a biletelor de tratament sanatorial acordat veteranilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 190/2010.

4. Astfel, în rezultatul evaluării de către CNAS a informației privind repartizarea biletelor de tratament balneosanatorial procurate din contul bugetului asigurărilor sociale de stat, s-a constatat că Mihail Covalenco a beneficiat de bilet de tratament cu încălcarea pct. 5 lit. c) al Regulamentului privind condițiile și modul de asigurare, evidența și distribuire a biletelor de tratament sanatoriale acordate veteranilor, aprobat din Hotărârea Guvernului nr. 190/2010.

5. Reclamanta a menționat că la examinarea actelor înaintate pentru eliberarea biletului de tratament balneosanatorial la data de 03 septembrie 2021, s-a constatat că Mihail Covalenco era angajat în câmpul muncii la SA „Apă-Canal Cahul”, fapt confirmat ulterior prin extrasul din cont al acestuia. În acest sens la ridicarea biletului de tratament oferit de Casa Națională de Asigurări Sociale beneficiarul nu a comunicat despre faptul că este angajat în câmpul muncii, ducând în eroare CNAS Cahul prin declararea cu rea-credință asupra faptului că nu este persoană angajată, ceea ce a generat prejudicierea bugetului de asigurări sociale prin beneficierea nereglementară

a biletului de tratament balneosanatorial menționat, suma căruia constituie 7 110 lei.

6. Întru respectarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului CNAS a expediat o scrisoare, prin care Mihail Covalenco a fost înștiințat despre prejudiciul cauzat și consecințe în caz de nereturnare benevolă a sumei datorate, însă din motive necunoscute ultimul nu a achitat costul biletului în sumă de 7 110 lei.

7. Reclamanta Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat încasarea de la Mihail Covalenco suma de 7 110 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a încasat de la Mihail Covalenco în folosul Casei Naționale de Asigurări Sociale suma de 7 110 lei și taxa de stat în mărime de 150 lei în beneficiul statului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 15 noiembrie 2022, Mihail Covalenco a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii 30 septembrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul, s-a admis apelul declarat de Mihail Covalenco. S-a casat hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva lui Mihail Covalenco, cu privire la încasarea sumei s-a respins.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

11. La 24 august 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul, cu emiterea unei noi decizii.

SOLICITAREA RECURRENTULUI

12. În susținerea recursului a indicat că instanța de apel a emis o decizie pripită, fapt ce se datorează lipsei analizării argumentelor invocate de CNAS. De asemenea, apreciază critic soluția instanței de apel, ori Hotărârea Guvernului nr. 190/2010 și Legea nr. 190/2003 au caracter general, sunt

adresate tuturor și invocarea de către intimat precum că ultimul nu cunoștea despre condițiile de beneficiere a dreptului la biletul de tratament balneosanatorial în corespundere cu pct. 5 lit. c), este nemotivată, deoarece necunoașterea legislației în vigoare nu exonerează subiectul de răspundere.

13. La 16 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Mihail Covalenco, copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării obligatorii a referinței (f.d. 83).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

15. Art. 429 alin. (1), (2) și (3) (4) lit. c) din Codul de procedură civilă prevede că:

(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel. (2) Încheierile date în apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs și când încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. (3) Recursul împotriva deciziei sau hotărârii se consideră declarat și împotriva încheierii, chiar dacă aceasta a fost emisă după pronunțarea deciziei sau a hotărârii atacate cu recurs. (4) Nu pot fi atacate cu recurs: c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.”

16. Art. 433 alin. (1) lit. a¹) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5).”

17. În conformitate cu art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

18. Art. 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă indică că:

„Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzut la art. 6§1 din CtEDO (Lebedinschi vs Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32, Sultan vs Republica Moldova, 05 iunie 2018, parag. 24).

20. În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului menționat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

22. Prin prisma prevederilor art. 433 alin. a¹), d), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată verifică dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarat în termen.

23. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că decizia din 30 mai 2023 a Curții Apel Cahul, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de către Mihail Covalenco, s-a casat hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central adoptată în cauza civilă intentată la cererea cu valoare redusă depusă de CNAS împotriva lui Mihail Covalenco, cu privire la încasarea sumei și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins acțiunea depusă de CNAS, a fost pronunțată de Curtea de Apel Cahul în calitate de instanță de apel, însă care nu se supune recursului,

fiind definitivă și irevocabilă de la data pronunțării, ceea ce face inaplicabile prevederile art. 429 alin. (3) și art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

24. Totodată, instanța de recurs reține că necătând la faptul că în dispozitivul deciziei contestate este indicat „Decizia este definitivă din momentul emiterii, fiind susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 luni de la comunicare”, însă în speță sunt aplicabile prevederile art. 274⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă care indică că deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțarea, or termenul și calea de atac este acordat și stabilit de Lege dar nu de instanță.

25. Se constată că decizia din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul nu poate fi contestată în procedura de recurs, iar completul de judecată nu este competent de a examina cererea de recurs formulată de CNAS împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul.

26. Prin urmare, având în vedere faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu recurs decizia din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul, care nu se supune recursului, în temeiul art. 433 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

27. În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a¹), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi